Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	**Planning en Control**
Titel	:	Programmabegroting 2025-2028
Onderwerp	:	Programmabegroting 2025-2028
Portefeuillehouder/Teamleider	:	Jan van Weperen / Froukje de Wit
Extern zaak ID (zaakcode)	:	

Datum collegevergadering

17 september 2024

Voorgesteld besluit

1. De Programmabegroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028 vast te stellen.

   En daarmee:

2. Voor de vervanging van de parkeerplaatsen bij het sportterrein van SV Oosterwolde een voorlopig krediet vast te stellen van € 260.000, met een kapitaallast van €20.000 per jaar en dit als eerste wijziging te verwerken in de Programmabegroting 2025-2028

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

U ontvangt hierbij de Programmabegroting 2025-2028.

Financieel perspectief

Financieel gezien zijn de komende jaren voor gemeenten onzeker. Zo ook voor onze gemeente. Vanaf 2026 ontvangen we fors minder geld uit het gemeentefonds. Dit is de grootste inkomstenbron van onze gemeente. Het is nog erg onduidelijk of en in hoeverre het Rijk ons hierin tegemoetkomt. Voor een deel is via de voorjaarsnota/meicirculaire van het Rijk hiervoor compensatie gekomen. Uit eerdere financieel perspectieven bleek dat we voor zowel 2025 als de jaren daaropvolgend een negatief begrotingsperspectief konden verwachten. Dat betekende dat we zonder passende maatregelen geen sluitende begroting aan de provincie konden indienen. Daarom zijn er tijdens de behandeling van de kaderbrief diverse maatregelen door ons aangedragen. U hebt hier met amendementen ook wijzigingen op aangebracht. De geamendeerde besluitvorming vanuit de Kaderbrief is in deze begroting verwerkt. Na verwerking hiervan komen de jaren 2025 tot en met 2027 in totaal uit op een negatief saldo en 2028 op een positief saldo. De provincie kijkt hierbij naar het structurele deel van het resultaat van 2025 óf 2028. Een van beide dient minimaal structureel in evenwicht te zijn. Na verwerking van de genoemde maatregelen is voor 2025 het structurele resultaat, evenals in 2028 positief. De jaren 2026 en 2027 zijn structureel negatief.

Omdat het structurele resultaat voor 2025 een positief saldo laat zien is het niet benodigd om de op voorhand geraamde onttrekking uit de algemene reserve van € 540.000 op te nemen in de begroting. Het totaal saldo van 2025 laat echter een negatief saldo van € 1.168.000 (na nieuw beleid) zien welke uit eindelijk ten laste van de algemene reserve zal komen.

De inzet van jeugdhulp laat al enige jaren een forse stijging zien, zowel in duur als in complexiteit en intensiteit. Daardoor nemen de kosten ook fors toe. Daarom is bij de voorjaarsrapportage 2024 het budget met € 2.300.000 bijgesteld. Omdat u akkoord bent gegaan met de maatregelen die moeten leiden tot een besparing oplopend tot € 1.200.000 vanaf 2027 hebben we het budget in de begroting met de besparingen verlaagd. De prognose is getoetst, oorzaken zijn achterhaald en u wordt periodiek op de hoogte gehouden over de voortgang.

De cijfers laten daarmee een voorzichtig positief beeld zien. Tegelijkertijd zijn er grote opgaven die op ons afkomen en zijn de ambities groot. Denk aan het accommodatiebeleid, woningbouw en de opgave op het gebied van statushouders en vluchtelingen. Daarnaast zijn er ook ontwikkelingen waar we beperkt (direct) invloed op hebben.

Samenwerkingsagenda

- Voor een update van de voortgang van onderwerpen uit de samenwerkingsagenda wordt gebruik gemaakt van de midterm Review. Deze is als bijlage toegevoegd aan de begroting.
- De nieuwe onderhoudsplannen van een meerdere accommodaties geven aan dat de huidige dotaties in de onderhoudsvoorzieningen veel te laag zijn om de toekomstige onderhoudsbehoefte te dekken. Er moet structureel budget aan de voorzieningen worden toegevoegd om de voorzieningen voor langere termijn in stand te houden. Na vaststelling van het accommodatiebeleid komen wij met een voorstel voor het vaststellen van de nieuwe onderhoudsplannen en actualisatie van de voorzieningen.

Argumenten

1.1 Programmabegroting 2025 en meerjarenperspectief vaststellen

Het vertrekpunt voor het opstellen van deze begroting is de Kaderbrief 2025-2028 met de mededeling over de gevolgen van de Meicirculaire 2024. De besluiten uit de kaderbrief en de meicirculaire zijn primitief in de programmabegroting verwerkt. Het gaat daarbij om de besluiten over de voorjaarsrapportage 2024, diverse onvermijdelijke budgettaire consequenties en de besluiten nieuw beleid en de daarop aansluitende dekkingsvoorstellen.

Begrotingsperspectief	Begroting 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Structureel Begrotingsresultaat				
Saldo bestaand beleid	111	-1.535	-387	348
Saldo nieuw beleid	-20	-20	-20	-20
Structureel perspectief	**91**	**-1.555**	**-407**	**328**
Incidentele baten en lasten				
Saldo incidentele baten en lasten bestaand beleid	-1.259	-717	-	-
Saldo incidentele baten en lasten	**-1.259**	**-717**		
Totaal begrotingsresultaat	**-1.168**	**-2.272**	**-407**	**328**

In bovenstaande tabel staat het begrotingsperspectief voor de komende jaren:

- Saldo bestaand beleid: dit is het structurele saldo van baten en lasten op basis van bestaand beleid
- Saldo nieuw beleid: dit is het saldo baten en lasten nieuw beleid bij vaststelling van dit nieuwe beleid (één onderwerp)
- Structureel perspectief (na nieuw beleid): dit is het structurele begrotingsperspectief als positief wordt besloten over het structurele nieuw beleid
- Totaal begrotingsresultaat: dit is het totale begrotingsperspectief. Dit is inclusief incidentele baten en lasten.

Structurele perspectief

Het structurele perspectief voor nieuw beleid is verbeterd ten opzichte van het laatst gepresenteerde structurele perspectief in de mededeling van 16 juli (#1640), na de besluitvorming over de kaderbrief 2025-2028 en inclusief de gevolgen van de Meicirculaire 2024. Dat komt door de volgende zaken:

- De indexatie voor lonen en prijzen gemiddeld ruim € 400.000 per jaar lager is dan waar we rekening mee hadden gehouden.
- Het voordeel van lagere lasten voor energie van € 100.000 blijkt op basis van actuele prijzen niet volledig realiseerbaar, het voordeel is verlaagd naar € 50.000.
- De dienstverleningsovereenkomst met Caparis is geactualiseerd. Hierdoor is er sprake van een voordeel voor de begroting 2025 van € 115.000. Voor 2026 is dit € 22.000, voor 2027 wordt dit een nadeel van € 94.000 en voor 2028 een nadeel van € 61.000.
- Onze gemeente neemt vanaf 2022 deel aan EuropaPact Fryslân (voorheen Friese Projecten Machine). Doel is om meer en betere projecten te ontwikkelen waarmee vanuit Friesland met succes een beroep kan worden gedaan op middelen uit de diverse Europese programma's ten behoeve van de brede welvaart in Europa. Voor de voortzetting van de samenwerking is structureel € 26.000 nodig.
- Verlenging van de bruikleen van de kunst voor de Mader Kunstroute voor 2025, kosten € 13.500. Bij de kaderbrief 2026-2029 komen we met een voorstel voor de route na 2025.

We zijn blij dat het samen gelukt is toch een sluitende begroting te kunnen presenteren. De komende jaren zullen er nog veel uitdagingen volgen, maar de basis voor een financieel gezonde toekomst voor de komende jaren is gelegd.

1.2 Septembercirculaire 2024
De laatst verschenen (en verwerkte) circulaire van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is de Meicirculaire 2024. De definitieve uitkomsten van de Septembercirculaire 2024 delen wij u mee voorafgaand aan de behandeling van de begroting.

2.1 Nieuw beleid
In het hoofdstuk ‘nieuw beleid’ in de begroting zijn de voorstellen uitgewerkt.

2.2 Eerste begrotingswijziging
De besluitvorming over de voorstellen nieuw beleid zijn van invloed op het begrotingsresultaat. Om een accuraat beeld te presenteren van onze Programmabegroting 2025 en het meerjarenperspectief stellen we voor om deze wijziging te verwerken in de eerste begrotingswijziging 2025.

Kanttekeningen
Zie inleiding m.b.t. meerjarige perspectief.

Financiële toelichting
Zie argumenten en de programmabegroting 2025-2028

Publicatie voor bekendmaking
De Programmabegroting is beschikbaar via ooststellingwerf.begrotingsapp.nl

Vervolg
Planning:
- Dinsdag 15 oktober 2024: Raadscommissie P&C
- Dinsdag 5 november 2024: Raadsvergadering

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen
1. Programmabegroting 2025-2028